

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2429/2567

พนักงานอัยการจังหวัดโจทก์ เด็กหญิง น. โดยนาง อ. ผู้แทนโดยชอบธรรมผู้ร้อง นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 317, ป.วิ.อ. มาตรา 44/1, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 277, ป.อ. มาตรา 283 ทวิ, ป.อ. มาตรา 90, ป.พ.พ. มาตรา 1566

ย่อ / หลักกฎหมาย

บิดามารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตร ซึ่งอำนาจปกครองเป็นอำนาจที่ผูกติดกับสถานะความเป็นบิดามารดาในความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบิดามารดาและบุตร การที่บุคคลอื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนอำนาจปกครองของบิดามารดาจะต้องรับผิดฐานละเมิดในทางแพ่ง และฐานพรากผู้เยาว์ในทางอาญาด้วย ถึงแม้ว่าผู้เสียหายที่ 1 หลบหนีออกจากบ้านก็ไม่ทำให้อำนาจปกครองของผู้เสียหายที่ 2 มารดาสิ้นสุดไป และในระหว่างที่ผู้เสียหายที่ 1 ไม่อยู่กับผู้เสียหายที่ 2 ผู้เสียหายที่ 2 ก็พยายามโทรศัพท์ติดต่อผู้เสียหายที่ 1 แต่ติดต่อไม่ได้ แสดงว่าผู้เสียหายที่ 2 ยังคงห่วงใยผู้เสียหายที่ 1 การที่ผู้เสียหายที่ 1 ถูก พ. ชักชวนไปค้าประเวณี และจำเลยซื้อบริการทางเพศ น. ส่วนพวกของจำเลยซื้อบริการทางเพศผู้เสียหายที่ 1 โดยจำเลยมอบเงินค่าซื้อบริการทางเพศ น. และผู้เสียหายที่ 1 แก่ พ. และจำเลยกระทำชำเราผู้เสียหายที่ 1 ด้วย จึงเป็นการพรากผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากผู้เสียหายที่ 2 มารดา การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัวผู้เสียหายที่ 1 อายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งถูกพรากจากมารดาเพื่อการอนาจารตาม ป.อ. มาตรา 317 วรรคสาม ประกอบมาตรา 83 ส่วนสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น เป็นสิทธิของผู้ร้องที่ได้รับความเสียหายในมูลละเมิดอันเกิดจากการทำความผิดอาญา กฎหมายกำหนดให้สามารถขอค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีอาญาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โดยเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจโจทก์เรียกค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแทนผู้ร้อง เมื่อผู้ร้องไม่ฎีกาโต้แย้งคัดค้าน ถือว่าผู้ร้องพอใจในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ในคดีส่วนแพ่งแล้ว โจทก์ไม่อาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ในคดีส่วนแพ่งแทนผู้ร้องได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 277, 283 ทวิ, 317 และนับโทษของจำเลยคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.13/2563 ของศาลชั้นต้น จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ ระหว่างพิจารณา เด็กหญิง น. ผู้เสียหายที่ 1 โดยนาง อ. ผู้เสียหายที่ 2 ผู้แทนโดยชอบธรรมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าเสียหายแก่ร่างกายที่ต้องเจ็บป่วยด้วยอาการทุกขเวทนาเป็นเงิน 100,000 บาท ค่าเสียหายจากการต้องทนทุกข์ทรมานทางร่างกาย จิตใจ อนามัย เป็นเงิน 200,000 บาท และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรักษาพยาบาลเป็นเงิน 30,000 บาท รวมเป็นเงิน 330,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันกระทำความผิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่ได้กระทำละเมิดต่อผู้เสียหายที่ 1 ค่าสินไหมทดแทนสูงเกินส่วนและไม่มีหลักฐานมาแสดง ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 วรรคหนึ่ง, 283 ทวิ วรรคสอง, 317 วรรคสาม ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และฐานร่วมกันพาเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจาร แม้เด็กนั้นจะยินยอมก็ตาม เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 5 ปี ฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งถูกพรากไปเสียจากมารดาเพื่อการอนาจาร จำคุก 5 ปี รวมจำคุก 10 ปี และให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน 330,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าวนับแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2562 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้เสียหายที่ 1 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ส่วนที่โจทก์ขอให้รับโทษของจำเลยคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.13/2563 ของศาลชั้นต้นนั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลอาญาศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ในความผิดฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งถูกพรากไปเสียจากมารดาเพื่อการอนาจาร และให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน 30,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2562 เป็นต้นไป ถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้เสียหายที่ 1 อัตราดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 นั้น ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใดก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามขออนุญาตที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนแพ่งชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม โจทก์ไม่ขออนุญาตฎีกาและจำเลยไม่ได้รับอนุญาตให้ฎีกา ความผิดฐานดังกล่าวจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งคัดค้านในชั้นฎีกาฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุเด็กหญิง น. ผู้เสียหายที่ 1 อายุ 13 ปีเศษ เป็นบุตรของนาง อ. ผู้เสียหายที่ 2 ส่วนนาย ป. บิดาของผู้เสียหายที่ 1 ถึงแก่ความตายแล้ว ผู้เสียหายที่ 2 ทำงานอยู่จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนผู้เสียหายที่ 1 พักอาศัยอาศัยอยู่กับนาง ค. ย่าของผู้เสียหายที่ 1 และเรียนหนังสือที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนตั้งแต่เล็กจนผู้เสียหายที่ 1 เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้นผู้เสียหายที่ 1 ได้ย้ายไปอยู่กับผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งมีสามีใหม่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เสียหายที่ 1 พักอาศัยอยู่กับผู้เสียหายที่ 2 ประมาณ 9 เดือน ได้ทะเลาะกับผู้เสียหายที่ 2 จึงไปพักอาศัยอยู่บ้านป่าในอำเภอเดียวกันได้ 1 สัปดาห์ ผู้เสียหายที่ 1 ก็ทะเลาะกับป้าอีก จึงกลับไปอยู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนพักอาศัยอยู่กับนางสาว ง. ที่เคยอยู่ด้วยกันที่หอพัก ก. วันเกิดเหตุเวลาประมาณเที่ยงคืน นางสาว พ. ติดต่อผู้เสียหายที่ 1 ว่ามีงานค่าประเวณี แล้วขับรถจักรยานยนต์ไปรับผู้เสียหายที่ 1 จากนั้นพาไปที่ร้านข้าวต้ม ข. พบนางสาว น. และจำเลยกับพวกอีก 3 คน แล้วพากันเดินทางไปที่รีสอร์ท บ. เปิดห้องหมายเลข 1 จำเลยซื้อบริการทางเพศนางสาว น. ส่วนนาย อ. กับพวกของจำเลยซื้อบริการทางเพศผู้เสียหายที่ 1 โดยจำเลยได้มอบเงินค่าซื้อบริการทางเพศนางสาว น. และผู้เสียหายที่ 1 แก่นางสาว พ. 3,000 บาท และในวันเกิดเหตุจำเลยได้กระทำชำเราผู้เสียหายที่ 1 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัว

เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งถูกพรากไปเสียจากการตามพ่อหรือแม่ เห็นว่า ความผิดฐานพรากเด็กหรือผู้เยาว์ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองอำนาจปกครองหรือสิทธิในการให้การศึกษา อบรม ดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้ดูแล ซึ่งเป็นผู้ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นบุคคลที่มีอำนาจ มีสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลเด็ก หรือผู้เยาว์ที่อยู่ในความปกครองดูแล เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถใช้สิทธิให้การศึกษาอบรมและดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กหรือผู้เยาว์เจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะดูแลตนเองได้ ซึ่งเป็นสิทธิที่เด็กหรือผู้เยาว์มีติดตัวมาตั้งแต่เกิดภายใต้หลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ประเทศไทยในฐานะสมาชิกของอนุสัญญาต้องดำเนินการที่เหมาะสมทั้งด้านนิติบัญญัติ ด้านบริหารและด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เด็กได้รับการปกป้องคุ้มครองและให้เกิดการปฏิบัติตามสิทธิตามมาตรฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในด้านนิติบัญญัติ มีการรับรองสิทธิเด็กไว้ตั้งแต่กฎหมายสูงสุด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แม้มิได้บัญญัติรับรองสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายที่มีต่อเด็กหรือเยาวชนโดยตรง แต่ก็ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิในครอบครัวไว้ในมาตรา 32 โดยสิทธิในครอบครัว หมายถึง สิทธิในความสัมพันธ์และความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัวในอันที่จะอุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวรวมถึงสิทธิและหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร ผู้เยาว์ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองด้วย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังมีบทบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้เยาว์ มาตรา 54 ที่รัฐรับรองสิทธิในด้านการศึกษาให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและมาตรา 71 บัญญัติให้รัฐได้ให้ความคุ้มครองเด็กในด้านต่างๆ รวมถึงการคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังได้กำหนดบุคคลผู้แสดงออกถึงอำนาจปกครองเด็กและผู้เยาว์ไว้ในบรรพ 5 โดยกำหนดผู้แสดงออกถึงอำนาจปกครองคือผู้แทนโดยชอบธรรมซึ่งแบ่งออกเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองกับผู้ปกครอง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1566 กำหนดให้ "บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา" ดังนั้นบิดามารดาจึงเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง อำนาจปกครองของบิดามารดาเป็นอำนาจที่ผูกติดกับสถานะความเป็นบิดามารดาในความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งมาตรา 1567 กำหนดให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิกำหนดที่อยู่ของบุตรและเรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอำนาจในการกำหนดที่อยู่ย่อมก่อให้เกิดสิทธิในการระงับยับยั้งมิให้บุตรไปที่แห่งใด การที่บุคคลอื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนอำนาจปกครองของบิดามารดาจะต้องรับผิดฐานละเมิดในทางแพ่งและฐานพรากผู้เยาว์ในทางอาญาด้วย การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญา ต้องวินิจฉัยโดยเริ่มต้นพิจารณาจากโครงสร้างความรับผิดทางอาญาของบทบัญญัตินั้น ในการตีความกฎหมายอาญาแต่ละครั้งจึงต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายที่มุ่งจะคุ้มครองของบทบัญญัตินั้น ไม่ใช่วิเคราะห์เพียงถ้อยคำตามตัวอักษรเท่านั้น การพรากเด็กหรือผู้เยาว์ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อความมุ่งหมายในการคุ้มครองอำนาจปกครองตามกฎหมายในความผิดฐานนี้ ดังนั้น ในการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาในความผิดฐานพรากเด็กหรือผู้เยาว์ต้องพิจารณาว่า ขณะกระทำความผิด บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ยังมีสิทธิในการปกครองดูแลใช้อำนาจปกครองดูแลหรือไม่ เพราะหากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลไม่มีอำนาจปกครองดูแลแล้ว การกระทำของผู้กระทำจะไม่เป็นการพรากเพราะมิได้มีการละเมิดต่อความมุ่งหมายใน

การคุ้มครองทางกฎหมายในเรื่องนี้ การพรากนั้นเป็นการแยกเด็กหรือผู้เยาว์ออกจากความปกครองดูแลโดยไม่จำกัดวิธีการในการกระทำ แม้ไม่ได้ใช้กำลังหรือหลอกลวงก็ตามหรือแม้เด็กหรือผู้เยาว์ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลก็อาจเป็นการพรากได้ คดีนี้แม้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้เสียหายที่ 1 ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นมารดา ผู้ใช้อำนาจปกครองก็ตาม แต่อำนาจปกครองของผู้เสียหายที่ 2 เป็นอำนาจที่ผูกติดกับสถานะความเป็นมารดา จนกว่าผู้เสียหายที่ 1 จะบรรลุนิติภาวะหรือผู้เสียหายที่ 2 จะถูกถอนอำนาจปกครอง การที่ผู้เสียหายที่ 1 หลบหนีออกจากบ้านและมาพักอาศัยอยู่กับนางสาว ง. โดยสมัครใจ ก็ไม่ทำให้อำนาจปกครองของผู้เสียหายที่ 2 สิ้นสุดไป อีกทั้งข้อเท็จจริงในคดียังได้ความในระหว่างผู้เสียหายที่ 1 ไม่อยู่กับผู้เสียหายที่ 2 ผู้เสียหายที่ 2 ก็พยายามโทรศัพท์ติดต่อผู้เสียหายที่ 1 แต่ติดต่อไม่ได้เพราะผู้เสียหายที่ 2 เปลี่ยนซิมการ์ด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายที่ 2 ยังคงมีความห่วงใยเอาใจใส่ผู้เสียหายที่ 1 อยู่ การที่ผู้เสียหายที่ 1 ถูกชักชวนให้ไปค้าประเวณี จึงเป็นการพรากผู้เสียหายที่ 1 อายุไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากผู้เสียหายที่ 2 มารดา การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัวผู้เสียหายที่ 1 อายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งถูกพรากจากมารดาเพื่อการอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317 วรรคสาม ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษามานั้น ยังไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปตามฎีกาของโจทก์ว่าจำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นสิทธิของผู้ร้องที่ได้รับความเสียหายในมูลหนี้ละเมิดอันเกิดจากการกระทำความผิดอาญา กฎหมายกำหนดให้สามารถยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีอาญาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจโจทก์มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแทนผู้ร้องได้ เมื่อผู้ร้องไม่ฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ย่อมถือว่า ผู้ร้องพอใจในคำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งแล้ว โจทก์มีอาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ในคดีส่วนแพ่งแทนผู้ร้องได้ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ในส่วนนี้ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317 วรรคสาม ประกอบมาตรา 83 ฐานร่วมกันโดยทุจริตรับตัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งถูกพรากไปเสียจากมารดาเพื่อการอนาจาร จำคุก 5 ปี รวมกับความผิดฐานอื่นจำคุก 10 ปี นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5

องค์คณะ

อภิรดี โพธิ์พร้อม · อนุรักษ์ สง่าอารีกุล · สาธุ เพ็ชรไชย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2429/2567>